

Apestjernen

Jonna blir nølende med Gorilla hjem til skraphaugen der hun bor. Alt er annerledes og skummelt, og Jonna er redd for å bli spist! Men Gorilla viser seg å være den fineste mammaen Jonna kunne fått, hun både elsker bøker og er veldig flink til å trøste med de lange, myke armene sine.

Jonna og Gorilla bygger et liv sammen, men så kommer Tord, den sure og mektige byråkraten, og sier at kommunen skal overta skraphaugen for å bygge et badeland. Hvis ikke Gorilla og Jonna gir fra seg hjemmet sitt, truer han med å sende Jonna tilbake til barnehjemmet. Dette må ikke skje! Skjøner ikke Tord at Gorilla er verdens beste mamma? Denne filmen er basert på den kritikerroste boka skrevet av Frida Nilsson. Med sine varme og humoristiske bøker blir Frida Nilsson ofte omtalt som den nye Astrid Lindgren.

Hennika Eggum Huuse har stemmen til Jonna i filmen. En stemme som ble kjent for mange da hun vant MGPjr i 2020. Laila Goody er Gorilla-mammaen. Goody er fast ansatt ved Nasjonaltheateret, men hun har også hatt flere store roller innen TV og film.

(Denne filmomtalen er utarbeidet av distributør, men er noe bearbeidet av undertegnede.)

Se filmens [trailer](#).

EGNETHET I SKOLEN

Apestjernen inneholder ingen scener som antas å være skadelige for de yngste. Den er derfor tillatt for alle aldersgrupper. Imidlertid, med tanke på filmens formspråk, målgruppedesign og tema, vil den nok i skolesammenheng passe best for 1. til 5. alderstrinn.

Filmens kategoriseres i sjangeren animasjon/familiedrama, og varer i 1 time og 16 minutter. All tale er på norsk.

Det faglige arbeidet knyttet til en visning av Apestjernen vil kunne bidra til å nå flere av lærerplanens kompetansemål, ikke minst i fagene norsk (språk/kommunikasjon), KRLE (etikk/moral) og samfunnsfag (barns rettigheter/diskriminering) og kunst og håndverk (tegning/illustrasjon), for å nevne noe. Den nye læreplanen, Fagfornyelsen, fremhever tre tverrfaglige temaer som fortjener mye plass i skolen: Bærekraftig utvikling, demokrati og medborgerskap, samt folkehelse og livsmestring. Filmer som Apestjernen vil kunne egne seg godt til bruk opp mot sistnevnte tema.

Les mer om læreplanmål [her](#).

OPPGAVESAMLING

Oppgavene under kommer ikke i en bestemt rekkefølge. Disse kan ulike faglærere og elever selv velge blant for å rette fagutbyttet dit man ønsker. Det er ikke tenkt at det skal jobbes med samtlige oppgaver. Hver enkelt lærer må gjerne, med utgangspunkt i egen elevgruppe, vurdere (og eventuelt korrigere) de ulike oppgavens vanskelighetsnivå og formuleringer. Velg også selv om besvarelsene skal skje skriftlig eller muntlig, og hvorvidt elevene skal jobbe individuelt eller i grupper. Mange av oppgavene passer også godt til klasse-/gruppediskusjon.

Flere av spørsmålene/oppgavene kan nødvendigvis ikke besvares ut fra informasjon fra filmen alene, så å i tillegg gi elevene tilgang til internett og ulike oppslagsverk vil være avgjørende. Langt fra alle spørsmål vil ha

Filmstudieark

Forfatter: Per Olav Heimstad

Klassetrinn: [1. - 4. trinn]

Fag: Norsk, Samfunnsfag, Kunst og håndverk, KRLE-faget

Tema: Barns rettigheter, Etikk, Familie og søsken, Framtidshåp og drømmer, Individ/gruppe, Menneskerettigheter, Miljøvern og naturvitenskap, Omsorg, Oppvekst/familie, Rasisme/diskriminering, Språk og uttryksmåter

Fakta

Originaltittel: Apstjärnan

Regi: Linda Hambäck

Manus: Jan Vierth

Genre: Animasjon / Familiefilm

Nasjonalitet: Norge / Sverige / Danmark

Språk: norsk

Produsent: Linda Hambäck,

Petter Lindblad

Produksjonsselskap: Lee Film, Mikrofilm

Lengde: 1 t, 14 min.

Distribusjon: Mer Film distribusjon

Produksjonsår: 2020

Aldersgrense: Tillatt for alle

Filmplakat:

klare fasitsvar. Noen av spørsmålene/oppgavene henspiller på mindre fremtredende – men viktige – elementer i handlingen. Det bør derfor ikke være for stor avstand i tid mellom forarbeid, visning og etterarbeid.

(Oppgaveseksjon D kan også brukes til forberedelsesarbeid i forkant av filmvisningen.)

A: KARAKTERENE I FILMEN

- 1) Jonna er åtte år, hun har bodd på Reinfaret barnehjem hele livet, og hun husker ikke moren sin. Hvordan tror du det føles?
- 2) Snakk sammen om hva filmen forteller oss om livet til Jonna. Skriv ned ting som ikke var så fint i livet til Jonna da filmen startet, og skriv ned hva som var fint i livet hennes ved filmens slutt. Hvordan har utviklingen vært?
- 3) Snakk sammen om Gorilla. Hva er det som gjør henne til en god mamma? Er det noe ved oppførselen hennes dere mener hun burde forandre, for Jonnas skyld?
- 4) Snakk sammen og gi eksempler fra filmen på at Gorilla er vennlig og god mot forskjellige mennesker. Hun behandler menneskene som kommer til skraphaugen for å handle hos henne veldig ulikt. Hvem er det hun er snillest mot, og hvorfor?
- 5) Når Jonna øver på å sykle så ber hun Gorilla å ikke slippe taket på sykkelen. Gorilla lover at hun aldri skal slippe, men hun gjør det likevel. Hva synes dere om dette? Har mammaer og pappaer lov til å slippe taket når barnet sitt skal øve på å sykle?
- 6) Beskriv Tord Fjordmark. Lag en liste på tavla hvor dere skriver ned alt det dere liker og alt det dere ikke liker ved han.
- 7) Tenk deg at du kunne gi Tord Fjordmark et godt råd om hvordan han burde oppføre seg mot andre. Hvilket råd ville du da ha gitt?
- 8) Tord Fjordmark synes ikke at Gerd, sjefen på barnehjemmet, gjør en god jobb. Synes du? Snakk sammen om dette, og begrunn tankene dine.
- 9) Gustav, han som jobber i antikvariatet, sier til Jonna at "Gorilla har lett etter deg i flere år." Hvorfor tror du han vet dette?
- 10) Aron sier han ikke er liten og søt nok til å bli adoptert, men han har jo mange fine egenskaper. Snakk sammen om hvilke gode sider Aron har. Hvordan tror dere det kan komme til å gå med Aron senere i livet?

B: DISKRIMINERING

Jonna synes Gorilla er en super mamma, men de fleste andre i filmen tenker at en gorilla ikke er egnet til å ta seg av et barn. På en måte handler filmen om at vi mennesker ikke alltid klarer å akseptere noen som er annerledes enn oss selv.

- 1) Gi ulike eksempler fra filmen på at Gorilla gjør gode handlinger. Gi så ulike eksempler fra filmen på at Gorilla gjør ting du mener er galt. Hvordan synes dere Gorillas væremåte er sammenlignet med hvordan mennesker oppfører seg?
- 2) I filmen hører vi dette blir sagt om Gorilla: "Så dere den store magen, hun spiser barn!" Gi andre eksempler på filmen på at mennesker dømmer og/eller mobber Gorillas væremåte. Hvorfor tror du så mange i filmen er så negative til Gorilla?
- 3) Det er typisk mennesker å være negative eller skeptiske til de som er annerledes enn seg selv. Hvorfor det, tror du? Hva kan man gjøre for å bli mer positiv til mennesker som er forskjellige fra dem du er vant til å omgås?

C: TEGNEOPPGAVER

Velg en eller flere av tegneoppgavene under, og heng de ferdige resultatene opp i klasserommet. (Fargelegg gjerne!)

- Tegn deg selv som bor på en skraphaug du selv eier. Tegn mange forskjellige gjenstander som du tror du kunne ha tjent penger på å selge.
- Tegn deg selv på et soverom som ser helt annerledes ut enn det rommet du har hjemme. Hos Gorilla fikk Jonna en hengekøye i stedet for en seng. På tegningen din kan du også bytte ut det som er vanlig på et soverom med helt andre gjenstander som du ville likt å ha.
- Tord Fjordmark ønsket å bygge et kjempestort badeland. Lag en tegning av hvordan ditt drømmebadeland skulle ha sett ut!
- Jonna og Gorilla må skynde seg å reise, og må raskt bestemme seg for hvilke eiendeler de skal ta med seg. Lag en tegning av at du selv kjører en bil fullastet av de gjenstandene du helst ville hatt med om du måtte flytte til et nytt sted.
- Tenk deg til at du skulle hatt et dyr som mamma eller pappa! Hvilke dyr kunne det ha vært? Lag en tegning som viser at du og din dyremamma eller dyrepappa gjør noe gøy sammen!

D: ORD OG UTTRYKK

Denne seksjonen gir oppmerksomhet til ulike ord og uttrykk fra filmen, som det kan være lærerikt å bruke litt tid på.

- 1) Hva vil det si å bli adoptert?
- 2) Hva er et vitne?
- 3) Hva er en svindel?
- 4) Hva jobber en logoped med?
- 5) Hvilke arbeidsoppgaver har en ordfører?
- 6) Tord Fjordmark ønsker å bli "byens store mann". Hva menes med dette?
- 7) Hva er et antikvariat?
- 8) Hva vil det si å gi rabatt?
- 9) Gorilla sier at "sult er dert beste krydderet". Hva mener hun med dette?
- 10) I filmen hører vi også uttrykket "et David mot Goliat-øyeblikk". Hva menes med dette?

Bruk internett som hjelp til å finne svar.

E: DIVERSE

- 1) Finnes det en apestjerne på himmelen i virkeligheten?
- 2) I filmen lærer vi at hvis du vil noen skal huske deg, så gjør gode ting. Snakk sammen i klassen om hva som menes med dette.
- 3) Etter at Jonna og Gorilla har reist, får Aron et brev hvor det står at Jonna og Gorilla bader i havet hver dag. Hvor i verden tror du de to reiste? Gi ulike eksempler på mulige steder, og finn disse på et kart.
- 4) Vi ser at Tord Fjordmark og Gorilla slåss. Det er jo ikke lov å slåss! Hvem sin skyld var det at kampen startet? Kunne Gorilla ha gjort noe annerledes for å unngå at det ble slåsskamp?
- 5) Finnes det regler for hvordan man skal oppføre seg på en restaurant? Hva slags regler da? Hvem er det i så fall som har laget disse reglene?
- 6) Inne på antikvariatet ser vi at Gorilla lukter på boka hun har lyst til å kjøpe. Har bøker lukt?
- 7) Gorilla er glad i bøkene "Oliver Twist" og "Jorden rundt på 80 dager". Er dette bøker som finnes i virkeligheten, eller er de bare oppdiktet i denne filmen? Hør med biblioteket ditt om de har disse bøkene!
- 8) Hvor gammel må man være for å ha lov til å prøvekjøre en bil?
- 9) I filmen ser vi barna på barnehjemmet fly en drage. Har noen i klassen en drage hjemme? Klarer dere å finne ut hvordan dere kan lage en? I så fall, bli enige om å fly drager sammen en dag det er passe mye vind.
- 10) Vaktmesteren på barnehjemmet lurte på hvem det er som stjeler egg og chili fra spiskammeret. Hvem tror du at det er?
- 11) Filmen er basert på barneboka Apestjernen, skrevet av den svenske forfatteren Frida Nilsson (utgitt på norsk hos Aschehoug Forlag 2021). Hvis dere har lyst til å lese denne sammen i klassen, så kontakt biblioteket og spør om dere kan få låne den!

F: GENERELLE FILMSTUDIESPØRSMÅL

- 1) Hva handlet denne filmen om? Beskriv med bare noen få ord.
- 2) Hvor bra synes du filmen var? Hva likte du godt og hva likte du dårlig? Begrunn synspunktene dine.
- 3) Hvorfor tror du filmskaperne ønsket å lage akkurat denne filmen?
- 4) Hvilke ulike følelser ga filmopplevelsen deg? Gjorde noen av scenene i filmen deg glad? Ble du noen gang trist i løpet av handlingen? Flau? Sint? Hva fikk deg til å le? Gjorde noe deg redd? Følte du på noe tidspunkt ubehag? Reagerte andre i klassen på samme måte som deg? Snakk sammen om dette.
- 5) Hvilke virkemidler har filmskaperne brukt for å få frem ulike stemninger? (Stikkord: klipp, musikk, tempo, farger, lys/mørke m.m.)

Send gjerne respons på dette filmstudiearket til mail@pohphoto.com. Takk!

Per Olav Heimstad (f. 1973) er adjunkt og har undervist i ungdomsskolen siden 1999. Han driver også enmannsfirmaet POHphoto (pohphoto.com) og har bl.a. jobbet som fotograf, film-/musikkanmelder, tegneserietegner, forfatter og statist/smårolleskuespiller.